

РЕШЕНИЕ

№ 325

гр. Варна, 23.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ванухи Б. Аракелян

Членове: Анета Н. Братанова
Дарина Ст. Маркова

при участието на секретаря Ели К. Тодорова
като разгледа докладваното от Анета Н. Братанова Въззивно търговско дело
№ 20233001000401 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 48/27.02.2023 год., постановено по ГД № 463/2022 год. ОС – Шумен е **ОСЪДИЛ** ДЗИ – „Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК121718407, гр. София, бул. „Витоша“ №89Б да заплати поотделно на Г. С. Г., ЕГН ***** от гр. Шумен, ул. „Владайско въстание“ №7, вх.4, ет.6, ап.89 и на В. Н. Г., ЕГН ***** от гр. Шумен, ул. „Владайско въстание“ №7, вх.4, ет.6, ап.89, сумата от по 50 000 (петдесет хиляди) лева, представляващи неимуществени вреди – болки и страдания, причинени от смъртта на дъщеря им П. В. а Г., която се возела като пътник на мотоциклета „Априлия СЛ100 Фалко“, вследствие на пътно-транспортно произшествие, настъпило 25.04.2021 г. около 13:00 часа на републикански път П99, в района на км 35+, ведно със законната лихва, считано от 15.06.2021 г. до окончателното изплащане на дължимите като главница суми, вкл. е **ОТХВЪРЛИЛ** исковете за разликата до 80 000 (осемдесет хиляди) лева за всеки от ищците като неоснователни и недоказани.

С решението си съдът е **ОСЪДИЛ** „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД, ЕИК121718407, гр. София, бул. „Витоша“ №89Б да заплати на Г. С. Г. и на В. Н. Г. поотделно сумата от по 16 366.66 лв. (шестнадесет хиляди триста шестдесет и шест лева и шестдесет 1 и шест стотинки), представляващи мораторни лихви върху изплатените суми от ответника „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД в размер на 120 000 (сто и двадесет хиляди) лева, за

претърпените неимуществени вреди за период от 15.06.2021 г. (датата по смисъла на чл.497, ал.1, т.1 от КЗ) до 19.10.2022 г. – датата на изплащане на обезщетението, като исковите на всяка страна са **ОТХВЪРЛЕНИ** за период от 28.04.2021 г. до 14.06.2021 г. и за сумите над 16 366,66 лв. (шестнадесет хиляди триста шестдесет и шест лева и шестдесет и шест стотинки) до пълния предявен размер 18 001.44 лв. (осемнадесет хиляди и един лева и четиридесет и четири стотинки).

Решението в осъдителната част по исковите за неимуществени вреди се обжалва от „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД. Поддържа се, че определеното обезщетение е завишено и не отговаря на принципа за справедливост. Претендира се отмяна на съдебния акт и отхвърляне на предявените претенции.

Основателността на въззивната жалба се оспорва в писмен отговор на насрещните страни.

По делото е постъпила и въззивна жалба от Г. С. Г. и В. Н. Г. против решението в отхвърлителната му част. Претендира се още присъждане на законна лихва върху главните вземания и за периода 28.04.2021 год. – 14.06.2021 год. Поддържа се, че определеното застрахователно обезщетение е недостатъчно да репарира претърпените неимуществени вреди от загубата на дете. Съдът не е отчел в достатъчна степен претърпените от ищите болки и страдания, както и икономическата конюнктура към датата на ПТП. Оспорват се още изводите на ОС за началния момент на дължимост на законна лихва, като се поддържа, че същата се дължи, считано от 28.04.2021 год. – датата на уведомяване на застрахователя.

Решението в останалата част не е предмет на обжалване и е влязло в законна сила.

Депозираните жалби са редовни и надлежно администрирани.

Съдът, след преценка на представените по делото доказателства, доводите и възраженията на страните в производството, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

По исковите с правно основание чл. 432, ал.1 КЗ

В производството пред въззивната инстанция са безспорни предпоставките за възникване отговорността на застрахователя - наличието на деликт при съответното авторство, противоправност и вина. С влязла в сила присъда № 33/07.07.2022 год., постановена по НОХД № 500/22 год.. по описа на ОС – Бургас подсъдимият И Д Х е признат за виновен в това, че на 25.04.2021 год., в района на природен резерват „Ропотамо“, землището на Община Приморско, Област Бургаска, при управление на МПС л.а. „Рено Меган Сценик“, с рег.№ Х ХХ ХХ ХХ, в посока гр.Созопол към гр.Приморско, нарушил правилата за движение по пътищата, визирани в чл. 37, ал.1 ЗДвП, като завивайки наляво за навлизане по друг път, не пропуснал и блъснал с предната част на автомобила насрещно движещия се мотоциклет „Априлия СЛ 1000 Фалко“ с рег.№ ХХ ХХХХ Х с водач А Р К и пътник П В.а

Г., вследствие на което по непредпазливост причинил смъртта на П В.а Г.. Налице е безспорно застрахователно правоотношение между причинителя и застрахователното дружество по застраховка „Гражданска отговорност“. Установено е и настъпването на застрахователно събитие като юридически факт, пораждащ отговорността на застрахователя.

Въззивните възражения са сведени единствено до размера на дължимата обезвреда за претърпяните неимуществени вреди. В сочените предметни предели следва да се произнесе въззивната инстанция /чл.269 ГПК/.

Съгласно нормата на чл. 52 ЗЗД обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Поначало, причинените неимуществени вреди, които представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, не биха могли да бъдат възстановени или поправени, а само да бъдат възмездени чрез парично обезщетение за доставяне на други блага, което придава на обезщетението характер не на компенсаторно, а на заместващо такова. Тази заместваща облага във всеки конкретен случай е различна, зависеща от характера и степента на конкретното субективно увреждане, поради което причинените вреди следва да бъдат определени по тяхната афектационна стойност.

Съгласно ППВС № 4 / 1968 г. понятието „справедливост“ по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението - възрастта и личността на пострадалия, продължителността и интензитета на болките и страданията, общественото разбиране за справедливост и др. За ориентир при определяне размера на дължимото застрахователно обезщетение следва да бъдат отчетени конкретните икономически условия и съответните нива за застрахователно покритие към релевантния момент за определяне на обезщетението – настъпилото ПТП.

Ишците са родители на починалата П Г., при това за Г. Г. починалата е единствено дете.

Към датата на инцидента П Г. е била на 26 години. Свидетелите я описват като отговорно, съвестно и ученолюбиво дете, с интерес към езиците и рисуването. Учила в ТУ – Варна, после работила във Варна в сферата на дизайна, планирала старателно бъдещето си. Имала сериозна връзка и се надявала да създаде семейство.

Семейство Г.и били задружно семейство, в което царят хармония и взаимното разбиране. Държали на образованието и изучили дъщеря си. Отглеждали я с изключително внимание и грижа, надявали се да стане успешен човек. Стараели се да осигурят добър стандарт на живот за децата си и да развиват техните дарби и таланти. И двамата разпитани свидетели П С Х и С К Х излагат, че П споделяла всичко със семейството си.

Ишците очаквали П да създаде семейство, надявали се и на бъдеща

професионална реализация.

Смъртта на П била шок за родителите ѝ. Свидетелите безпротиворечиво описват външните проявления на "изключителна" скръб и болка - ищците се променили, затворили се, постоянно говорили какво би било, ако П е жива. Ходели често на гробищата, били съсипани и обезверени.

При съвкупната преценка на гореизложеното, съдът приема, че на всеки от ищците се дължи обезщетение в размер на 200 000 лева. Този размер е справедлив и отчитащ всички релевантни фактори съгласно ППВС № 4 / 1968 г. – възрастта на починалата, сложените близки отношения с ищците, нейни родители; преждевременността на настъпилата смърт; тежестта на претърпените болки и страдания и негативната прогноза за тяхното преодоляване. Така определеното обезщетение отговаря и на икономическа обстановка в страната към датата на деликта, ориентир за която са както официално оповестените статистически данни за средна работна заплата, инфлация и пр., така и нормативно установените нива на застрахователно покритие за неимуществени вреди при застраховка "Гражданска отговорност" /макар последните да се явяват само помощен критерий/.

Застрахователят е изплатил на всеки от ищците застрахователно обезщетение в размер на 120 000 лева, респ. на страните следва допълнително да се присъдят по 80 000 лева. Решението на ШОС следва да бъде отменено в отхвърлителната част за разликата от присъдените 50 000 лева до претендираните 80 000 лева.

Начален момент на дължима законна лихва

Последователна е практиката, обективизирана в постановените по реда на чл. 290 ГПК решения на ВКС по т. д. № 2466/18 г. на I т. о., по т. д. № 1865/21 г. на I т. о., по т. д. № 1428/21 г. на II т. о., по т. д. № 2026/21 г. на I т. о., по т. д. № 2530/21 г. на I т. о., по т. д. № 53/22 г. на I т. о. и др., че в хипотеза на предявен пряк иск от увреденото лице срещу застрахователя по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, застрахователят, покривайки отговорността на застрахования, е задължен и за лихвите за забавата на деликвента, които се включват в застрахователното обезщетение, съгл. чл. 493, ал. 1, т. 5 вр. чл. 429, ал. 2, т. 2 вр. ал. 3 КЗ, но не от датата на увреждането, а в съответствие с възприетото от законодателя с разпоредбата на чл. 429, ал. 3 изр. 2 КЗ /в сила от 1.01.2016 г./ разрешение – от по-ранната от двете възможни дати - уведомяването на застрахователя за настъпването на застрахователното събитие или предявяването на претенцията на увреденото лице пред застрахователя.

В настоящия случай застрахователят е уведомен най-рано с уведомление на застрахования от 28.04.2021 год., поради което дължи законна лихва, считано от посочената дата.

По исковете за законна лихва върху изплатеното обезщетение

Съобразно формираните по-горе правни изводи, застрахователят дължи лихви за забавата на деликвента, които се включват в

застрахователното обезщетение, съгл. чл. 493, ал. 1, т. 5 вр. чл. 429, ал. 2, т. 2 вр. ал. 3 КЗ, от по-ранната от двете възможни дати - уведомяването на застрахователя за настъпването на застрахователното събитие или предявяването на претенцията на увреденото лице пред застрахователя. Застрахователят е уведомен най-рано с уведомление на застрахования от 28.04.2021 год., поради което дължи законна лихва върху изплатените обезщетение от по 120 000 лева на всеки от ищците, считано от посочената дата до датата на плащане – 19.10.2022 год. Предявените искове в разглежданата част са основателни до пълния им предявен размер от 18 001, 44 лева за всеки от ищците.

По частната жалба срещу Определение № 308/12.05.2023 год.

Спорният въпрос пред настоящата инстанция е как следва да се определи размера на дължимото възнаграждение за оказана безплатна правна помощ по чл. 38, ал.2 ЗА при наличие на субективно и обективно съединени претенции.

Възнагражденията за процесуално представителство, защита и съдействие по граждански дела се определят съобразно вида и броя на предявените искове, за всеки един от тях поотделно – чл. 2, ал. 5 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. При наличие на кумулативно съединени претенции минималното адвокатско възнаграждение по делото следва да се определи като сбор от минималните възнаграждения според материалния интерес по отделните искове /арг. от т.18 Тълкувателно решение № 6 от 6.11.2013 г. на ВКС по тълк. д. № 6/2012 г., ОСГТК, Определение № 77 от 4.02.2021 г. на ВКС по ч. т. д. № 1819/2020 г., II т. о., ТК и др./

Отчитайки горното, сборът от минималните възнаграждения за престирана адвокатска помощ по чл.7, ал.2, т.3 и т.4 от Наредба 1/2004 год. за отделните искове в първа инстанция /общо четири – два за обезщетение за неимуществени вреди с цена на иска от по 80 000 лева и два иска за заплащане на обезщетение за забавено плащане по 18 001,44 лева/, възлиза на 18 140,26 лева, от които съразмерно на уважените искове в първа инстанция се дължат **12 284, 60 лева.**

ШОС е присъдил сумата от 9959,33 лева, следователно обжалваното определение следва да бъде частично отменено, като допълнително се присъди сумата от 2689,27 лева.

Разноски

С оглед изхода от спора пред въззивната инстанция в полза на адв.В.Н. следва да присъди допълнително възнаграждение за първа инстанция в размер на разликата между дължимия хонорар от общо 18 140, 26 лева и присъдения с решението и с коригираното определение по чл.248 ГПК хонорар от 12 284, 60 лева. Сочената разлика възлиза на **5 855, 66 лева.**

В полза на адв. В. Н. следва да бъде присъдено и възнаграждение за оказана безплатна правна помощ във въззивната инстанция. Възнаграждението следва да се определи при съобразяване, че предмет на

въззивното производство са общо 4 иска /два иска за обезщетение за неимуществени вреди с цена на иска от по 80 000 лева - в отхвърлителната и в осъдителната част, и два иска за заплащане на обезщетение за забавено плащане, от които предмет на разглеждане е само отхвърлителната част от 1634, 78 лева/. Дължимото възнаграждение възлиза на **15 026,96 лева**.

Държавни такси

С оглед изхода от спора и на основание чл. 78, ал.6 ГПК застрахователят следва да бъде осъден да заплати допълнителна държавна такса по сметка на ОС – Варна в размер на **2 530, 78 лева**, както и сумата от **1265, 39 лева** – по сметка на АС – Варна.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 48/27.02.2023 год., постановено по ГД № 463/2022 год. в частта, в която ОС – Шумен е осъдил ДЗИ – „Общо застраховане” ЕАД, ЕИК-121718407, гр. София, бул. „Витоша” №89Б да заплати на Г. С. Г., ЕГН ***** от гр. Шумен, ул. „Владайско въстание“ №7, вх.4, ет.6, ап.89 и на В. Н. Г., ЕГН ***** от гр. Шумен, ул. „Владайско въстание“ №7, вх.4, ет.6, ап.89, сумата от по 50 000 (петдесет хиляди) лева за всеки от ищите, представляващи неимуществени вреди – болки и страдания причинени от смъртта на дъщеря им П В.а Г., която се возела като пътник на мотоциклета „Априлия СЛ100 Фалко“, вследствие на пътно-транспортно произшествие, настъпило 25.04.2021 г. около 13:00 часа на републикански път П99, в района на км 35+500, при управлението на л.а. „Рено Меган“, рег. №XXXXXXXXX, водачът на автомобила И Д Х нарушил правилата за движение по пътищата като предприел маневра – заvoy наляво за навлизане в крайпътна територия (паркинг на резерват Ропотамо), с което отнел предимство на насрещно движещия се мотоциклет „Априлия СЛ100 Фалко“, рег. №XXXXXXXXX, управляван от А Р К, вследствие на което мотоциклета се ударил в лекия автомобил и в резултат на това била причинена смъртта на П В.а Г., ведно със законната лихва, считано от 15.06.2021 г. до окончателното изплащане на дължимите като главница суми.

ОСЪЖДА ДЗИ – „Общо застраховане” ЕАД, ЕИК-121718407, гр. София, бул. „Витоша” №89Б **ДА ЗАПЛАТИ** на Г. С. Г., ЕГН ***** от гр. Шумен, ул. „Владайско въстание“ №7, вх.4, ет.6, ап.89 и на В. Н. Г., ЕГН ***** от гр. Шумен, ул. „Владайско въстание“ №7, вх.4, ет.6, ап.89 и законната лихва върху присъденото от ШОС на всеки от ищите обезщетение за периода от 28.04.2021 год. до 14.06.2021 год.

ОТМЕНЯ решението в частта, в която исковете Г. С. Г., ЕГН ***** от гр. Шумен, ул. „Владайско въстание“ №7, вх.4, ет.6, ап.89 и на В. Н. Г., ЕГН ***** от гр. Шумен, ул. „Владайско въстание“ №7, вх.4, ет.6, ап.89 са отхвърлени за разликата от 50 000 лево до 80 000 лева и вместо

него **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА ДЗИ – „Общо застраховане” ЕАД, ЕИК-121718407, гр. София, бул. „Витоша” №89Б да заплати на Г. С. Г., ЕГН ***** от гр. Шумен, ул. „Владайско въстание” №7, вх.4, ет.6, ап.89 и на В. Н. Г., ЕГН ***** от гр. Шумен, ул. „Владайско въстание” №7, вх.4, ет.6, ап.89, **допълнително сумата от по 30 000 лева** за всеки от ищците, представляващи неимуществени вреди – болки и страдания причинени от смъртта на дъщеря им П В.а Г., вследствие на пътно-транспортно произшествие, настъпило 25.04.2021 г., ведно със законната лихва, считано от 28.04.2021 год. до окончателното изплащане на дължимите като главница суми.

ОТМЕНЯ решение № 48/27.02.2023 год., постановено по ГД № 463/2022 год. в частта, в която ОС – Шумен е **ОТХВЪРЛИЛ** иска на Г. С. Г., ЕГН ***** против „ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД, ЕИК-121718407, гр. София за заплащане на мораторна лихва върху изплатените на последната суми от ответника „ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД в размер на 120 000 (сто и двадесет хиляди) лева за период от 28.04.2021 г. до 14.06.2021 г. и за сумите над 16 366,66 лв. (шестнадесет хиляди триста шестдесет и шест лева и шестдесет и шест стотинки) до пълният предявен размер 18 001.44 лв. (осемнадесет хиляди и един лева и четиридесет и четири стотинки) и вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА „ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД, ЕИК-121718407, гр. София **ДА ЗАПЛАТИ** на Г. С. Г., ЕГН ***** разликата от присъдените 16 366,66 лв. до пълният предявен размер 18 001.44 лв., съставляваща дължимо обезщетение за забавено плащане на част от застрахователното обезщетение от 120 000 лева за периода 28.04.2021 г. до 14.06.2021 г.

ОТМЕНЯ решение № 48/27.02.2023 год., постановено по ГД № 463/2022 год. в частта, в която ОС – Шумен е **ОТХВЪРЛИЛ** иска на В. Н. Г., ЕГН ***** против „ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД, ЕИК-121718407, гр. София за заплащане на мораторна лихва върху изплатените на последния суми от ответника „ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД в размер на 120 000 (сто и двадесет хиляди) лева за период от 28.04.2021 г. до 14.06.2021 г. и за сумите над 16 366,66 лв. (шестнадесет хиляди триста шестдесет и шест лева и шестдесет и шест стотинки) до пълният предявен размер 18 001.44 лв. (осемнадесет хиляди и един лева и четиридесет и четири стотинки) и вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА „ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД, ЕИК-121718407, гр. София **ДА ЗАПЛАТИ** на В. Н. Г., ЕГН ***** разликата от присъдените 16 366,66 лв. до пълният предявен размер 18 001.44 лв., съставляваща дължимо обезщетение за забавено плащане на част от застрахователното обезщетение от 120 000 лева за периода 28.04.2021 г. до 14.06.2021 г.

ОТМЕНЯ Определение № 308/12.05.2023 год. в частта, в която съдът е оставил без уважение искането на адв.В.Н. за изменение на постановеното

по делото решение в частта за разносните за разликата от присъдените 9 959,33 лева до 12 284, 60 лева и вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

ИЗМЕНЯ Решение № 48/27.03.2023 год., постановено по ГД 463/2022 год. по описа на ШОС в частта относно присъдените разноси в полза на адв.В. Н., както следва: **ОСЪЖДА** „ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД **ДА ЗАПЛАТИ** на адв. В. Н. сумата от **12 284, 60** лева, представляваща възнаграждение по чл. 38 ЗА.

ПОТВЪРЖДАВА Определение № 308/12.05.2023 год. в отхвърлителната част за разликата от 12 284, 60 лева до претендираните 17 485, 84 лева.

ОСЪЖДА „ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД **ДА ЗАПЛАТИ** на адв. В. Н. сумата от **5 855, 66** лева, представляваща допълнително възнаграждение за оказана правна помощ при първоинстанционното разглеждане на спора по чл. 38 ЗА.

ОСЪЖДА „ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД **ДА ЗАПЛАТИ** на адв. В. Н. сумата от **15 026,96** лева, представляваща възнаграждение за оказана правна помощ за въззивното разглеждане на спора по чл. 38 ЗА.

ОСЪЖДА „ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД, ЕИК-121718407, гр. София да заплати по сметка на Окръжен съд – Шумен допълнителна държавна такса в размер на **2530, 78** лева, на основание чл. 78, ал.6 ГПК.

ОСЪЖДА „ДЗИ – Общо застраховане” ЕАД, ЕИК-121718407, гр. София да заплати по сметка на Апелативен съд – Варна държавна такса в размер на **1265, 39** лева, на основание чл. 78, ал.6 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____